

Håndbog for Kommunalbestyrelsen

2022 - 2025

ODDER
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

1. Om Håndbog for Kommunalbestyrelsen 2022-2025	1
2. Kommunalbestyrelsen i Odder Kommune	1
3. Udvalgsstyre i Odder Kommune	2
4. Møder i Kommunalbestyrelsen og udvalg	2
4.1 Mødeoffentlighed	2
4.2 Dagsorden til kommunalbestyrelsesmøder	3
4.3 Dagsorden til udvalgs­møder	4
4.4 Mødeledelse	4
4.5 Taleret og talerække - kommunalbestyrelsesmøder	5
4.6 Forslag til beslutning og ændringsforslag	6
4.7 Beslutningsdygtighed og beslutningsprotokol	6
4.8 Stedfortræderindkaldelse	7
5. Kommunalbestyrelsesmedlemmers rettigheder	8
5.1 Sagsindsigt	8
5.2 Initiativret	9
5.3 Udvalgsmedlemmers standsningsret	9
6. Borgmesterens og udvalgsformænds rettigheder	10
7. Kommunalbestyrelsesmedlemmers pligter	11
7.1 Mødepligt	11
7.2 Stemmepligt	12
7.3 Videresendelsespligt	12
7.4 Tavshedspligt	12
7.5 Særlig tavshedspligt vedrørende udvalgs­møder	13
7.6 Underretningspligt ved inhabilitet	13
7.7 Underretningspligt ved tab af valgbarhed	14
8. Kommunalbestyrelsesmedlemmers ansvar	16
8.1 Tvangsbøder	16
8.2 Erstatningsansvar	16
8.3 Strafansvar	17
9. Udtræden	17
9.1 Udtræden af Kommunalbestyrelsen	17
9.2 Udtræden af udvalg og fritagelse for hverv	18

1. Om Håndbog for Kommunalbestyrelsen 2022-2025

Denne håndbog indeholder oplysninger om rammen for det politiske arbejde i Kommunalbestyrelsen i Odder Kommune, herunder hvilke rettigheder og pligter det enkelte medlem af Kommunalbestyrelsen har.

Rammen for det politiske arbejde i Odder Kommune er reguleret i den kommunale styrelseslov, i Kommunalbestyrelsens styrelsesvedtægt samt i forretningsordenerne for henholdsvis Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg.

Håndbogen er tænkt som en introduktion for nyvalgte medlemmer af Kommunalbestyrelsen til rammerne for det politiske arbejde i Odder Kommune og herefter som et praktisk opslagsværk.

Håndbogen indeholder en overordnet gennemgang af rammerne for det politiske arbejde i Odder Kommune. For en mere detaljeret gennemgang kan henvises til KL's publikation "Det politiske arbejde i kommunalbestyrelse og udvalg", som kan findes her:

www.kl.dk/politik/fakta-om-kommunalbestyrelserne/det-politiske-arbejde-i-kommunalbestyrelse-og-udvalg/

2. Kommunalbestyrelsen i Odder Kommune

Kommunalbestyrelsen i Odder Kommune har 19 medlemmer, der vælges hvert fjerde år.

Kommunalbestyrelsen har som den øverste myndighed i Odder Kommune det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. Dette ansvar påhviler Kommunalbestyrelsen som et samlet kollegialt organ. Det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems ansvar er beskrevet nedenfor i pkt. 8.

I styrelsesvedtægten, som er vedtaget af Kommunalbestyrelsen, er fastsat regler om den overordnede styrelse af Odder Kommune, herunder opgavefordelingen mellem Kommunalbestyrelsen og udvalgene.

Både Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg har vedtaget en forretningsorden, som indeholder processuelle regler om fx fremsendelse af dagsorden, mødeafholdelse m.v.

Som øverste myndighed i Odder Kommune er Kommunalbestyrelsen kompetent til at træffe afgørelse i enhver sag, der vedrører Odder Kommune. I praksis forelægges enhver sag dog ikke for Kommunalbestyrelsen. Langt størstedelen af sagerne afgøres af forvaltningen eller et udvalg, som således har fået kompetence delegeret fra Kommunalbestyrelsen. Det er dog fortsat Kommunalbestyrelsen, som har det endelige ansvar.

3. Udvalgsstyre i Odder Kommune

Odder Kommune er udvalgsstyret. Den politiske organisering består af Kommunalbestyrelsen, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt fire stående udvalg:

- Udvalget for Børn og Skole
- Udvalget for Klima og Plan
- Udvalget for Sundhed og Voksne
- Udvalget for Kultur og Fritid

Udvalgene varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender/forvaltningsområder, og alle kommunale anliggender/forvaltningsområder skal derfor være henlagt til et udvalg.

Udvalgenes varetagelse af den umiddelbare forvaltning indebærer, at Kommunalbestyrelsens beslutninger skal forberedes ved udvalgsbehandling.

Det påhviler udvalgene at afgøre alle sædvanlige, løbende sager inden for udvalgets sagsområde, medmindre andet følger af lovgivningen eller af Kommunalbestyrelsens beslutning, og udvalgene bestyrer de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget, jf. den kommunale styrelseslov § 17, stk. 1 og § 21, stk. 1.

Udvalgene skal meddele Kommunalbestyrelsen de oplysninger, som Kommunalbestyrelsen forlanger, og udvalgene er som udgangspunkt i enhver henseende undergivet Kommunalbestyrelsens beslutninger, jf. den kommunale styrelseslov § 11, stk. 1.

4. Møder i Kommunalbestyrelsen og udvalg

4.1 Mødeoffentlighed

Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg udøver deres virksomhed på møder. Kommunalbestyrelsens møder er offentlige, jf. den kommunale styrelseslov § 10, stk. 1. Mødeoffentlighed sikrer den demokratiske kontrol med Kommunalbestyrelsens beslutninger.

Mødeoffentlighed giver ikke adgang til, at tilhørerne kan ytre sig, stille spørgsmål eller fremsætte kommentarer under mødet.

Som en undtagelse til mødeoffentligheden kan Kommunalbestyrelsen bestemme, at en sag skal behandles for lukkede døre, når det er nødvendigt på grund af sagens karakter.

Dørlukning forudsætter, at der ved sagens behandling vil blive eller forventes at blive behandlet fortrolige oplysninger. Hensynet til en fri og uformel debat blandt Kommunalbestyrelsens medlemmer kan ikke begrunde dørlukning.

Af Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 1, stk. 2 fremgår, at følgende sager som udgangspunkt skal behandles for lukkede døre:

- Sager, hvis afgørelse forudsætter bedømmelse af personlige forhold
- Salg om køb og salg af fast ejendom
- Sager om overslag og tilbud vedrørende bygningsarbejder og leverancer

Det er Kommunalbestyrelsen der under godkendelsen af dagsordenen bestemmer hvilke sager, der skal behandles bag lukkede døre. Ethvert medlem kan derfor ved mødets begyndelse begære ordet med henblik på at vurdere spørgsmålet om en sags overflytning fra behandling for lukkede døre til behandling for åbne døre og omvendt, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 5, stk. 2.

Udvalgmøder er derimod ikke offentlige. Årsagen hertil er, at der på udvalgmøderne skal være mulighed for at føre frie, uformelle og fortrolige forhandlinger.

Mødeplan

En årlig mødeplan godkendes i henholdsvis Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg. Den godkendte mødeplan er bindende, og ændringer i mødeplanen kræver som udgangspunkt enighed blandt alle medlemmer.

Ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøder kan afholdes, når borgmesteren finder det fornødent, eller når mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det, jf. den kommunale styrelseslov § 8, stk. 2.

Ekstraordinære udvalgsmøder kan afholdes, når udvalgets formand vurderer dette, eller hvis udvalgets flertal beslutter dette. Et mindretal i udvalget kan ikke kræve afholdelse af ekstraordinært møde.

4.2 Dagsorden til kommunalbestyrelsesmøder

Borgmesteren forbereder Kommunalbestyrelsens møder og indkalder medlemmerne til disse, jf. den kommunale styrelseslov § 30.

I henhold til den kommunale styrelseslov § 8, stk. 4 og Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 3, stk. 2 skal borgmesteren senest 4 hverdage inden et kommunalbestyrelsesmøde fremsende et udkast til dagsorden med det tilhørende fornødne materiale til Kommunalbestyrelsens medlemmer.

Af udkastet til dagsorden skal fremgå, hvorvidt en sag forelægges til efterretning, til drøftelse eller til beslutning. I sager der forelægges til efterretning, kan der ikke

træffes beslutning, medmindre der enighed i Kommunalbestyrelsen om dette. I så fald vil sagen blive optaget til forhandling, som en sag uden for dagsordenen, og den vil blive behandlet som en almindelig sag på dagsordenen.

Ved beregning af 4-dages fristen tæller lørdag som en hverdag. Dagen for mødets afholdelse tæller ikke med. Hvis mødet afholdes en mandag, skal udkast til dagsorden med det tilhørende fornødne materiale således udsendes senest onsdagen før mødets afholdelse.

Hvis 4-dages fristen ikke er overholdt, kan Kommunalbestyrelsen ikke træffe afgørelse i sagen, medmindre der er enighed om dette i Kommunalbestyrelsen, eller medmindre Kommunalbestyrelsens flertal beslutter, at sagen ikke kan udsættes, jf. den kommunale styrelseslov § 8, stk. 5. Det skal fremgå af udkast til dagsorden, at fristen ikke er overholdt.

Udkastet til dagsorden godkendes af Kommunalbestyrelsen på mødet. Indsigelser mod en sags optagelse på dagsordenen skal fremsættes ved kommunalbestyrelsesmødets begyndelse. I de tilfælde, hvor udkast til dagsorden eller det fornødne materiale er fremsendt for sent, kan et medlem dog også under sagens behandling protestere imod behandlingen af sagen.

4.3 Dagsorden til udvalgmøder

Udvalgsformanden forbereder udvalgets møder og indkalder medlemmerne til disse, jf. den kommunale styrelseslov § 22, stk. 1.

Den kommunale styrelseslov fastsætter ikke en frist for udsendelse af udkast til dagsorden med det tilhørende fornødne materiale til udvalgsmedlemmer. Sådanne frister kan det enkelte udvalg dog selv fastsætte i udvalgets forretningsorden.

Af § 5, stk. 2 i forretningsordenerne for de enkelte udvalg i Odder Kommune fremgår, at udkast til dagsorden med det tilhørende fornødne materiale skal fremsendes til udvalgsmedlemmernes senest 4 hverdage forud for udvalgmødet.

Udkast til dagsorden godkendes af udvalget på mødet.

4.4 Mødeledelse

Henholdsvis borgmesteren og udvalgsformændene leder Kommunalbestyrelsens og udvalgenes møder, herunder forhandlinger og afstemninger, og drager omsorg for, at beslutninger indføres i en beslutningsprotokol, jf. den kommunale styrelseslov § 22, stk. 1 og § 30.

Det er borgmesterens og udvalgsformændenes opgave at træffe beslutninger i alle spørgsmål vedrørende forhandlingernes ledelse og iagttagelse af god orden under mødet, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 4 og udvalgenes

forretningsorden § 10.

Det er borgmesteren og udvalgsformanden, som bestemmer i hvilken rækkefølge, sagerne skal behandles. Rækkefølgen i dagsordenen kan fraviges.

For Kommunalbestyrelsen gælder, at hvis 3 medlemmer ønsker afstemning om rækkefølgen af sagernes behandling, skal der ske afstemning herom, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 5, stk. 1.

Ethvert medlem skal efterkomme borgmesterens eller udvalgsformandens afgørelser angående overholdelse af den fornødne ro. For Kommunalbestyrelsen gælder, at når et medlem to gange i samme møde er kaldt til orden, kan Kommunalbestyrelsen efter forslag fra borgmesteren nægte medlemmet ordet i det pågældende møde, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 4, stk. 4.

Hvis borgmesteren har forfald til et kommunalbestyrelsesmøde eller er inhabil ved en sags behandling, indtræder 1. eller 2. viceborgmesteren i funktionen som mødeleder, jf. den kommunale styrelseslov § 33 samt Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 4, stk. 2.

Borgmesteren eller udvalgsformanden afgør endvidere spørgsmål om forståelse af bestemmelserne i forretningsordenen. Et spørgsmål herom kan dog indbringes for Kommunalbestyrelsen eller udvalget til det næste møde, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 15 og udvalgenes forretningsorden § 10, stk. 5.

4.5 Taleret og talerække—kommunalbestyrelsesmøder

Enhver, der ønsker ordet på et kommunalbestyrelsesmøde, skal henvende sig til borgmesteren, der giver ordet til medlemmerne i den orden, hvori de har begæret det, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 4, stk. 3. Hvis flere begærer ordet på én gang, bestemmer borgmesteren den orden, hvori de får adgang til at tale. Ingen må tale uden at rejse sig fra sin plads, og talerne må ikke afbrydes af andre end borgmesteren.

Ethvert medlem har ret til at få ordet mindst én gang til hvert dagsordenspunkt, og en sag vil således ikke kunne sættes til afstemning, før de medlemmer, der ønsker det, har haft mulighed for at udtale sig.

Forslag om henvisning af en sag til udvalg eller andre proceduremæssige spørgsmål kan sendes til afstemning, uanset om alle medlemmer har haft mulighed for at udtale sig om sagens realitet.

Der er fortsat ret til at få ordet om det proceduremæssige spørgsmål, selvom medlemmet har haft ordet i forbindelse med behandlingen af dagsordenspunktet.

4.6 Forslag til beslutning og ændringsforslag

Borgmesteren formulerer de forslag, der skal stemmes om, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 4, stk. 2. Der vil normalt tages udgangspunkt i indstillingen fra forvaltningen eller det stående udvalg. Borgmesteren kan frit ændre i formuleringen for at samle tilslutning.

Under en sags behandling - men inden påbegyndelse af afstemning - kan medlemmer selv stille ændringsforslag eller underændringsforslag, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 11.

Ændringsforslag er et forslag om ændring af det af borgmesteren fremsatte forslag, som kaldes hovedforslaget. Et underændringsforslag er et forslag om ændring af ændringsforslaget.

Ved flere ændringsforslag er det borgmesteren, som bestemmer i hvilken rækkefølge, disse bringes til afstemning. Vedtagelse af et ændringsforslag, som udelukker andre sideordnede forslag, har den virkning, at de andre forslag bortfalder.

Der kan også fremsættes procedureforslag, som er et forslag vedrørende proceduren for sagens behandling. Det kan fx være et forslag om at udsætte behandlingen af sagen. Procedureforslag behandles altid før hovedforslag og ændringsforslag, idet disse er afgørende for, om hovedforslaget overhovedet skal behandles.

Rækkefølge af afstemning af flere forslag er således følgende:

1. Procedureforslag
2. Underændringsforslag
2. Ændringsforslag
3. Hovedforslag

4.7 Beslutningsdygtighed og beslutningsprotokol

Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg er beslutningsdygtige, når mindst halvdelen af medlemmerne er tilstede, jf. den kommunale styrelseslov § 11, stk. 2 og § 20, stk. 5.

Medmindre der i lovgivningen er krav om kvalificeret flertal eller krav om forholdstalsvalg, træffes alle beslutninger i Kommunalbestyrelsen ved stemmeflertal, jf. den kommunale styrelseslov § 11, stk. 3. Alle udvalgsbeslutninger træffes ligeledes ved stemmeflertal, jf. den kommunale styrelseslov § 20, stk. 2.

Hvis borgmesteren eller udvalgsformanden skønner sagens udfald for utvivlsomt, så en afstemning vil være overflødig, kan borgmesteren eller udvalgsformanden konstatere, at der er flertal for eller imod et forslag. I sådanne tilfælde vil afstemning kun skulle ske, hvis et medlem kræver det, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 10, stk. 3 og udvalgenes forretningsorden § 10, stk. 2.

Ved stemmelighed er et forslag ikke vedtaget.

Såvel Kommunalbestyrelsens som udvalgsbeslutninger indføres i en beslutningsprotokol, som skal underskrives af de medlemmer, som har deltaget i mødet, jf. den kommunale styrelseslov § 13, stk. 1 og § 20, stk. 3.

Protokollen angiver hvilke medlemmer, der er ansvarlige for vedtagelsen af beslutningerne, og det skal således fremgå af protokollen, hvorledes medlemmerne har stemt og hvilke medlemmer, der var fraværende. Det noteres ligeledes, hvem der har undladt at afgive sin stemme. Herved sikres, at ansvaret for beslutningerne kan placeres.

Et medlem, som har stemt imod flertallets beslutning i Kommunalbestyrelsen eller et udvalg, kan forlange sin afvigende mening kort tilført beslutningsprotokollen, jf. den kommunale styrelseslov § 13, stk. 2 og § 20, stk. 3. Det er den afvigende mening, som kan tilføjes, ikke begrundelsen herfor.

Ovenstående fremgår også Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 14 og § 13 i forretningsordenerne for de enkelte udvalg.

4.8 Stedfortræderindkaldelse

Hvis et medlem som følge af sygdom har forfald til et møde i Kommunalbestyrelsen kan de medlemmer, der er valgt på den samme kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til mødet, jf. den kommunale styrelseslov § 15, stk. 1.

Hvis borgmesteren får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, skal borgmesteren indkalde stedfortræderen til førstkommende møde i Kommunalbestyrelsen, jf. den kommunale styrelseslov § 15, stk. 2.

Det er Kommunalbestyrelsen som træffer den endelige beslutning, om hvorvidt betingelserne for indkaldelse af stedfortræder er opfyldt, jf. den kommunale styrelseslov § 15, stk. 4.

Hvis et udvalgsmedlem har forfald, kan der i henhold til den kommunale styrelseslov § 28, stk. 2 indkaldes en stedfortræder til udvalgsmøder, når forfaldet har en forventet varighed af mindst en måned. Det er den valggruppe,

der har valgt medlemmet, der vælger stedfortræderen.

5. Kommunalbestyrelsesmedlemmers rettigheder

Kommunalbestyrelsesmedlemmer er i den kommunale styrelseslov tillagt en række rettigheder., som bl.a. skal sikre, at de enkelte medlemmer af Kommunalbestyrelsen kan føre kontrol med den kommunale virksomhed, som Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for.

5.1 Sagsindsigt

I henhold til den kommunale styrelseslov § 9 har ethvert medlem af Kommunalbestyrelsen som led i varetagelsen af sit hverv ret til indsigt i sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration.

Det materiale, som er omfattet af sagsindsigten, skal vedrøre en sag, som kan indbringes for Kommunalbestyrelsen. Fx på folkeskoleområdet har den enkelte skoleleder i visse tilfælde en selvstændig kompetence, og sager omfattet af en skoleleders selvstændige kompetence kan ikke indbringes for Kommunalbestyrelsen. Der vil derfor ikke kunne opnås sagsindsigt i sådanne sager.

Sagsindsigten indebærer en ret til at få udleveret alt materiale uden begrænsninger, herunder fortroligt materiale. Fortrolige oplysninger modtaget som led i sagsindsigt er omfattet af tavshedspligten og må derfor ikke uberettiget videregives.

Retten til sagsindsigt vedrører alene eksisterende materiale. Det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem har ikke krav på, at der tilvejebringes nyt materiale som led i besvarelsen af sagsindsigtsanmodningen.

Der er ikke ret til løbende at få sagsindsigt i kommende materiale.

Anmodning om sagsindsigt skal rettes til borgmesteren og skal udformes, således at det er muligt at finde det materiale, der ønskes indsigt i. Det er ikke et krav, at anmodningen er afgrænset til en bestemt sag eller noget bestemt materiale, så længe det er muligt at finde materialet.

Borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder. Et eksempel herpå kan være, såfremt besvarelse vil være forbundet med et uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug.

Kommunalbestyrelsen orienteres om alle besvarelser af sagsindsigtsanmodninger.

5.2 Initiativret

I henhold til den kommunale styrelseslov § 11 kan ethvert medlem af Kommunalbestyrelsen indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for Kommunalbestyrelsen samt fremsætte forslag til beslutninger herom. Dette kaldes initiativretten.

Initiativretten giver således ret til, at et medlem kan kræve at få en sag på dagsordenen for det førstkommende kommunalbestyrelsesmøde, og herved for medlemmet mulighed for at gøre offentligheden bekendt med sagens eksistens og medlemmets synspunkter.

Anmodning om at få en sag på dagsordenen skal skriftligt fremsendes til borgmesteren senest 8 dage forud for et ordinært møde, jf. Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 3, stk. 1.

Borgmesteren kan ikke afvise at optage et forslag eller en sag på dagsordenen. Kommunalbestyrelsen kan dog afvise et medlems forslag eller sag, hvis sagen er identisk med en sag, der tidligere har været behandlet i Kommunalbestyrelsen, og der ikke foreligger nye oplysninger i sagen eller i øvrigt er sket ændringer i grundlaget for den tidligere behandling.

Initiativretten medfører ikke, at en sag, der er under behandling i et udvalg, standses, fordi den er sat på Kommunalbestyrelsens dagsorden.

Initiativretten i henhold til den kommunale styrelseslovs § 11 gælder alene for Kommunalbestyrelsen og ikke for de enkelte udvalg. Efter den kommunale styrelseslov § 22, stk. 3 har et udvalgsmedlem dog ret til at indbringe ethvert spørgsmål om udvalgsformandens virksomhed for udvalget, men herudover har udvalgsmedlemmer efter lovgivningen ikke en initiativret, som giver ret til at få alle øvrige sager på udvalgets dagsorden.

I Odder Kommune er udvalgsmedlemmer i henhold til § 8 i forretningsordenerne for de enkelte udvalg dog tillagt en initiativret svarende til kommunalbestyrelsesmedlemmers initiativret. Udvalgsmedlemmer kan således forlange enhver sag inden for udvalgets område behandlet på et udvalgsmøde. Anmodning herom skal fremsendes til udvalgsformanden senest 14 kalenderdage forud for et ordinært møde skriftligt.

5.3 Udvalgsmedlemmers standsningsret

I henhold til den kommunale styrelseslov § 23 kan ethvert medlem af et udvalg standse udførelsen af en beslutning, der er truffet af udvalget, ved på mødet til beslutningsprotokollen at erklære, at medlemmet ønsker sagen indbragt til afgørelse af Kommunalbestyrelsen.

Udøvelse af standsningsretten medfører, at udførelse af den af udvalget truffe

beslutning standses, og at Kommunalbestyrelsen herefter skal træffe beslutning om, hvorvidt beslutningen skal udføres.

For at standsningsretten kan benyttes, skal der være tale om en egentlig udvalgsbeslutning. Der skal således være tale om, at udvalget har truffet en endelig beslutning. Beslutninger om at indhente oplysninger fra forvaltningen eller beslutninger om en indstilling til Kommunalbestyrelsen er således ikke omfattet af standsningsretten.

Standsningsretten kan alene gøres gældende af medlemmer af det pågældende udvalg, som har været til stede under udvalgets behandling af den sag, hvor standsningsretten ønskes udnyttet. Såfremt et medlem grundet inhabilitet ikke har kunne deltage under udvalgets behandling af sagen, kan det pågældende medlem således ikke udøve standsningsretten i sagen.

Standsningsretten skal udøves inden udvalgsrådets afslutning. Det er ikke et krav, at standsningsretten udøves under udvalgets behandling af sagen.

Standsningsretten kan ikke begrænses, heller ikke selvom standsning af udførelsen af beslutningen medfører forsinkelse eller omkostninger for Odder Kommune. I sådanne tilfælde kan der indkaldes til et ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde. Hvis sagen ikke tåler opsættelse kan borgmesteren også træffe afgørelse på Kommunalbestyrelsens vegne, jf. den kommunale styrelseslov § 31, stk. 1.

Et udvalgsmedlem kan udøve standsningsretten, selvom medlemmet har stemt i overensstemmelse med flertallet.

Standsningsretten gælder ikke for formandsbeslutninger i henhold til den kommunale styrelseslov § 22, stk. 2 eller beslutninger, som er truffet af forvaltningen.

Standsningsretten gælder ikke for et udvalgs processuelle beslutninger.

6. Borgmesterens og udvalgsformænds rettigheder

Borgmesteren og udvalgsformænd har samme rettigheder som de øvrige medlemmer af Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg. Herudover er borgmesteren og udvalgsformænd tillagt en række andre rettigheder i den kommunale styrelseslov.

Borgmesteren kan på Kommunalbestyrelsens vegne træffe afgørelse i sager, som ikke tåler udsættelse eller som ikke giver anledning til tvivl, jf. den kommunale styrelseslov § 31, stk. 1. Borgmesteren skal orientere Kommunalbestyrelsen om afgørelser truffet på vegne af Kommunalbestyrelsen senest på førstkommende ordinære møde i Kommunalbestyrelsen.

Borgmesteren har efter den kommunale styrelseslov § 31 a, stk. 1 ret til at deltage i udvalgs møder uden stemmeret. Borgmesteren har endvidere en indgrebsret i henhold til den kommunale styrelseslov § 31 a, stk. 3, hvorefter borgmesteren kan standse behandlingen af en under et udvalgs område hørende sag ved skriftligt at pålægge udvalget at indbringe sagen for Kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold. Herefter kan sagen kun afgøres af Kommunalbestyrelsen.

Udvalgsformænd kan ligeledes på udvalgets vegne træffe afgørelse i sager, som ikke tåler udsættelse, eller som ikke giver anledning til tvivl, jf. den kommunale styrelseslov § 22, stk. 2.

Udvalgsformanden skal forudgående underrette borgmesteren om afgørelsen af sager, som ikke tåler udsættelse. Baggrunden herfor er, at borgmesteren skal have mulighed for at vurdere, om indgrebsretten i henhold til den kommunale styrelseslov § 31 a, stk. 3 skal udnyttes.

Udvalgsformanden skal ikke underrette borgmesteren om udvalgsformandens afgørelse af utvivlsomme sager, ligesom udvalgsformanden ikke har pligt til at orientere udvalget om afgørelser truffet på vegne af udvalgte efter den kommunale styrelseslov § 22, stk. 2.

Udover ovenstående har hverken borgmesteren eller udvalgsformænd ret til at træffe beslutninger på Kommunalbestyrelsens eller udvalgets vegne. Dette indebærer fx., at hvis borgmesteren eller en udvalgsformand ønsker, at forvaltningen udarbejder en redegørelse eller foretager konkrete undersøgelser eller handlinger, så skal der være flertal for dette i Kommunalbestyrelsen eller udvalget.

7. Kommunalbestyrelsesmedlemmers pligter

Kommunalbestyrelsesmedlemmer har en række pligter, som skal iagttages.

7.1 Mødepligt

Valg som kommunalbestyrelsesmedlem er et borgerligt ombud. Dette medfører, at der er mødepligt til møder i Kommunalbestyrelsen, udvalg, seminarer m.v.

Mødepligten fraviges i tilfælde af lovligt forfald. Sygdom, børns sygdom, graviditet, barsel eller adoption vil bl.a. være lovligt forfald. Det samme er tilfældet, hvis fraværet skyldes varetagelse af andre offentlige hverv, pligter i forbindelse med ansættelsesforpligt, selvstændige erhvervsinteresser, studier eller ferie.

Et medlem som grundet lovligt forfald er fraværende til et kommunalbestyrelsesmøde skal meddele dette til borgmesteren inden mødets

afholdelse, jf. § 2 i forretningsordenen for Kommunalbestyrelsen. Ved forfald til et udvalgsmøde skal dette meddeles udvalgsformanden forinden mødets afholdelse, jf. udvalgenes forretningsorden § 4, stk. 2.

7.2 Stemmepligt

Der er som udgangspunkt ikke stemmepligt i hverken Kommunalbestyrelsen eller udvalg. Medlemmer kan således undlade at stemme.

I særlige tilfælde gælder dog en stemmepligt. Hvis der er stillet forslag om en beslutning, som Kommunalbestyrelsen har pligt til at træffe, skal medlemmerne stemme for denne beslutnings vedtagelse. Det kan fx være en beslutning om at gennemføre en afgørelse fra en klageinstans om fx lovliggørelse af et ulovligt byggeri. Et medlem har ligeledes pligt til at stemme mod en beslutning, som medlemmet ved eller burde vide er ulovlig.

Hvis medlemmet undlader at stemme i disse tilfælde, kan medlemmet blive draget til ansvarlig, jf. den kommunale styrelseslov § 50, b, stk. 2 og § 50 c, stk. 2. Det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems ansvar er beskrevet nedenfor i pkt. 8.

7.3 Videresendelsespligt

Det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem er ikke en repræsentant for Odder Kommune. Mails og andre henvendelser fra borgere eller virksomheder betragtes derfor som udgangspunkt ikke som en henvendelse til Odder Kommune.

Udgangspunktet fraviges dog i tilfælde, hvor henvendelsen drejer sig om en konkret og igangværende sag, og hvor virksomheden eller borgeren stiller spørgsmål til denne sag eller en ydelse, som allerede ydes af Odder Kommune. Sådanne henvendelser vil ofte skulle betragtes som en henvendelse til Odder Kommune, og kommunalbestyrelsesmedlemmet, som har modtaget henvendelsen, er derfor forpligtet til at videresende henvendelse til forvaltningen.

7.4 Tavshedspligt

Kommunalbestyrelsesmedlemmer i Odder Kommune er underlagt tavshedspligt. Tavshedspligten indebærer, at fortrolige oplysninger, som medlemmet har fået kendskab til som kommunalbestyrelsesmedlem, ikke uberettiget må videregives.

Tavshedspligten gælder både under og efter varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem.

Tavshedspligten er reguleret af såvel forvaltningsloven som straffeloven. Overtrædelse af tavshedspligten er således strafbar.

Hvorvidt en oplysning er fortrolig eller ej kan følge af lovgivningen, men i mange

tilfælde er det en konkret vurdering af, om en oplysning er af en sådan karakter, at det er nødvendigt at hemmeligholde oplysningen for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Eksempler på fortrolige oplysninger:

- Enkelt personers helbredstilstand og økonomiske forhold
- Virksomheders forretningshemmeligheder
- Det offentlige økonomiske interesser

7.5 Særlig tavshedspligt vedrørende udvalgsmøder

Udvalgsmøder er lukkede møder, som offentligheden ikke har adgang til. Som tidligere nævnt er baggrunden for dette, at der på udvalgsmøder skal være mulighed for at føre frie, uformelle og fortrolige forhandlinger. Som følge heraf er drøftelser og forhandlinger i udvalg fortrolige, og udvalgsmedlemmer må derfor ikke videregive oplysninger fra udvalgsdrøftelser og -forhandlinger. Et udvalgsmedlem må dog altid videregive indholdet af medlemmets egne udtalelser, synspunkter og forslag.

Forbuddet mod at videregive eller referere drøftelser og forhandlinger på udvalgsmøder gælder ikke overfor udvalgsmedlemmets politiske gruppe i Kommunalbestyrelsen. Udvalgsmedlemmer må således gerne videregive oplysninger fra et udvalgsmøde til medlemmets politiske gruppe i Kommunalbestyrelsen.

7.6 Underretningspligt ved inhabilitet

Kommunalbestyrelsesmedlemmer og udvalgsmedlemmer kan af forskellige årsager være inhabile i konkrete sager, ligesom visse personer kan være afskåret fra at varetage en udvalgspost som følge af generel inhabilitet.

Reglerne om inhabilitet er med til at styrke tilliden til den offentlige forvaltning ved at sikre at sager afgøres upartisk, og at usaglige hensyn ikke påvirker afgørelsers indhold.

Ved risiko for inhabilitet er medlemmet forpligtet til at underrette Kommunalbestyrelsen eller udvalget om dette, jf. den kommunale styrelseslov § 14, stk. 2, forvaltningslovens § 6, stk. 1. Dette følger også af Kommunalbestyrelsens forretningsorden § 8, stk. 2 og udvalgenes forretningsorden § 11, stk. 2. Herefter er det Kommunalbestyrelsen eller udvalget, som vurderer og træffer beslutning om inhabilitet.

Konsekvensen af inhabilitet er, at medlemmet ikke kan deltage i sagens behandling og skal forlade lokalet under behandlingen og afstemningen.

Reglerne om inhabilitet i konkrete sager (speciel inhabilitet) findes i forvaltningslovens § 3, som bl.a. fastsætter, at et medlem er inhabil i en konkret

sag, såfremt medlemmet selv eller medlemmets nærtstående har en personlig eller økonomisk interesse i sagen. Det samme gælder, hvis medlemmet deltager i ledelsen af et selskab eller på anden vis har en nær tilknytning til et selskab, som har en særlig interesse i sagen. Speciel inhabilitet kan også indtræde, såfremt der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om medlemmets upartiskhed.

Når et kommunalbestyrelsesmedlem må forventes at blive erklæret for inhabilt i en sag, der skal behandles i Kommunalbestyrelsen, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i sagens behandling, jf. den kommunale styrelseslov § 14, stk. 3.

Der er ikke ved udvalgmøder adgang til at indkalde en stedfortræder ved inhabilitet

Reglerne om generel inhabilitet findes bl.a. i den kommunale styrelseslov § 29, hvorefter enkelte stillinger anses for uforenelig med medlemskab af udvalg. Bl.a. kan direktøren for et fagområde og andre ansatte med ledende administrative funktioner indenfor fagområdet ikke være medlem af det udvalg, som har ansvaret for den umiddelbare forvaltning af det pågældende fagområde.

Ansatte, som er ansvarlige for økonomi-, løn og personaleforvaltningen, kan ikke være medlem af Økonomi- og Erhvervsudvalget. Direktører i Odder Kommune er ligeledes afskåret fra at være medlem af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Ægtefæller eller samleverer til ansatte i Odder Kommune, som er afskåret fra medlemskab af udvalg, kan også være afskåret fra medlemskab af udvalg.

Ansatte i Odder Kommune kan endvidere ikke vælges som borgmester, jf. den kommunale styrelseslov § 6, stk. 3.

Generel inhabilitet kan også indtræde på ulovbestemt grundlag. Fx kan en person med en ledende stilling i en virksomhed eller institution, som Odder Kommune har en driftsoverenskomst med, været afskåret fra medlemskab af det udvalg, som driftsoverenskomsten hører under.

7.7 Underretningspligt ved tab af valgbarhed

Tab af valgbarhed på grund af straf

Medlemmer af Kommunalbestyrelsen skal være valgbare, jf. den kommunale valglov § 3.

Valgbarheden kan fortabes på grund af straf, og hvis dette er tilfældet, er kommunalbestyrelsesmedlemmet forpligtet til at underrette borgmesteren om dette, jf. den kommunale valglov § 101, stk. 1 og stk. 2.

Valgbarhed fortages på grund af straf i følgende tilfælde, jf. den kommunale valglov § 4, stk. 1.

- Medlemmet ved endelig dom er idømt ubetinget eller betinget frihedsstraf
- Medlemmet ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70
- Medlemmet ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frataget førerretten til et motordrevet køretøj efter færdselslovens § 126, stk. 1

Hvornår en dom anses for endelig fremgår af den kommunale valglov § 4, stk. 2.

Et kommunalbestyrelsesmedlem, som har mistet sin valgbarhed på grund af straf, udtræder af Kommunalbestyrelsen med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretlige vedtagelse af straf, jf. den kommunale valglov § 101, stk. 4.

Kommunalbestyrelsesmedlemmet skal senest forud for førstkommande møde i kommunalbestyrelsen eller førstkommande udvalgs møde give skriftlig underretning til borgmesteren om medlemmets tab af valgbarhed, og at medlemmet som følge heraf er udtrådt af Kommunalbestyrelsen. Underretningen skal omfatte dokumentation for straffen, jf. den kommunale valglov § 101, stk. 2.

Den pågældende kan genindtræde i Kommunalbestyrelsen, når pågældende igen er valgbar, hvilket i de fleste tilfælde er, når der er forløbet 3 år efter, at straffen er udstået. Hvornår valgbarheden genindtræder, er nærmere reguleret i den kommunale valglov § 4, stk. 3.

Genindtræden i Kommunalbestyrelsen forudsætter, at der fremsendes begæring om dette overfor borgmesteren. Proceduren for dette fremgår af den kommunale valglov § 101, stk. 6.

Opstilling som kandidat til Kommunalbestyrelsen kan ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf, jf. den kommunale valglov § 4, stk. 4. Hvis en kandidat, som ikke er valgbar på grund af straf, opnår valg til Kommunalbestyrelsen, vil den pågældende dog ikke indtræde i Kommunalbestyrelsen, før den pågældende igen er valgbar.

En kandidat, som ikke er valgbar på grund af straf, men som opnår valg til Kommunalbestyrelsen, skal iagttage sin underretningspligt forud for det konstituerende møde. Underretningen skal gives skriftligt til den siddende borgmester og skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf, jf. den kommunale valglov § 101, stk. 1.

Tab af valgbarhed pga. fraflytning fra Odder Kommune

Tab af valgbarhed pga. fraflytning fra Odder Kommune

For at være valgbar skal medlemmer af Kommunalbestyrelsen have fast bopæl i Odder Kommune. Ved fraflytning fra Odder Kommune mistes valgbarheden, og kommunalbestyrelsesmedlemmet udtræder derfor af Kommunalbestyrelsen uden mulighed for genindtræden ved tilbageflytning til Odder Kommune.

I henhold til den kommunale valglov § 102, stk. 1 er der dog mulighed for at genindtræde i Kommunalbestyrelsen, såfremt fraflytningen fra Odder Kommune alene er af midlertidig karakter. Hvis den pågældende flytter tilbage til Odder Kommune, kan der således ske genindtræden i Kommunalbestyrelsen, såfremt tilbageflytningen sker senest 6 måneder efter fraflytningen.

Genindtræden i Kommunalbestyrelsen efter en midlertidig fraflytning er betinget af, at kommunalbestyrelsesmedlemmet inden den midlertidige fraflytning underretter Kommunalbestyrelsen om den ønskede genindtræden, jf. den kommunale valglov § 102, stk. 2.

8. Kommunalbestyrelsesmedlemmers ansvar

Kommunalbestyrelsesmedlemmer kan stilles til ansvar for de beslutninger eller undladelser, som medlemmet har stemt for.

8.1 Tvangsbøder

Det følger af den kommunale styrelseslov § 50 b, at hvis Kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan det kommunale tilsyn, som udøves af Ankestyrelsen, pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Foranstaltninger, som Kommunalbestyrelsen har pligt til at udføre, kan fx være efterkommelse af en afgørelse fra en klageinstans om lovliggørelse af ulovlige forhold. Formålet med tvangsbøder er at fremtvinge opfyldelsen af handlepligten, og når denne er opfyldt, pålægges ikke yderligere tvangsbøder.

8.2 Erstatningsansvar

I henhold til den kommunale styrelseslov § 50 c kan det kommunale tilsyn anlægge erstatningssag mod kommunalbestyrelsesmedlemmer, som er ansvarlige for, at kommunen er påført et tab. Et eksempel på dette kunne være, hvis Kommunalbestyrelsens flertal har stemt for at yde støtte i strid med kommunalfuldmagtens regler.

Det afgøres efter dansk rets almindelige regler, om der er et ansvarsgrundlag for de kommunalbestyrelsesmedlemmer, som har stemt for beslutningen, som har

påført kommunen et tab. Ved denne vurdering vil der blive lagt vægt på den rådgivning, som Kommunalbestyrelsen har fået af forvaltningen eller eksterne rådgivere. Hvis Kommunalbestyrelsen ikke i forvejen er blevet advaret af fx forvaltningen eller en ekstern rådgiver om beslutningens ulovlighed, vil kommunalbestyrelsesmedlemmer sjældent være erstatningsansvarlige, medmindre ulovligheden eller risikoen herfor er meget oplagt.

8.3 Strafansvar

Et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde, jf. den kommunale styrelseslov § 61. Simpelt uagtsom pligttilsidesættelse straffes ikke.

Pligttilsidesættelse omfatter både aktive handlinger og undladelser.

Strafansvar kan fx komme på tale ved grove tilsidesættelser af pligten til at føre tilsyn med forvaltningen.

9. Udtræden

Valg som medlem af Kommunalbestyrelsen, som borgmester, som udvalgsmedlem og som udvalgsformand er gældende for hele Kommunalbestyrelsens funktionsperiode.

Der kan imidlertid opstå tilfælde, hvor et medlem ønsker at udtræde af Kommunalbestyrelsen eller et udvalg, eller hvor medlemmet ønsker at blive fritaget fra et hverv.

9.1 Udtræden af Kommunalbestyrelsen

I henhold til den kommunale valglov § 103 kan et kommunalbestyrelsesmedlem efter anmodning fritages for sit medlemskab af Kommunalbestyrelsen, såfremt medlemmet på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for medlemskabet. Det er Kommunalbestyrelsen som beslutter, om medlemmets ønske skal imødekommes.

Et kommunalbestyrelsesmedlem udtræder også af Kommunalbestyrelsen, såfremt medlemmet mister sin valgbarhed eller afgår ved døden.

Af den kommunale valglov § 104 fremgår, at det udtrædende medlems stedfortræder indtræder i Kommunalbestyrelsen i det udtrædende medlems sted. Stedfortræderen indtræder dog ikke i det udtrædende medlems hverv som udvalgsmedlem, borgmester eller viceborgmester.

9.2 Udtræden af udvalg og fritagelse for hverv

Ved udtræden af Kommunalbestyrelsen sker der automatisk også udtræden af udvalg m.v.

Der kan dog opstå tilfælde, hvor et medlem af Kommunalbestyrelsen ønsker at forblive medlem af Kommunalbestyrelsen, men hvor medlemmet ønsker at udtræde af et udvalg eller fritages for hvervet som fx borgmester eller udvalgsformand.

I henhold til den kommunale styrelseslov § 7, stk. 2 kan Kommunalbestyrelsen fritage borgmester og viceborgmestre for deres hverv for resten af funktionstiden. Der skal foreligge en saglig begrundelse for fritagelse. Valg af ny borgmester skal ske ved flertalsvalg. Hvis en viceborgmester fritages for sit hverv, skal den gruppe i Kommunalbestyrelsen, som har valgt den afgående viceborgmester, udpege en ny viceborgmester, jf. den kommunale styrelseslov § 7, stk. 3.

Et kommunalbestyrelsesmedlems udtræden af udvalg eller en udvalgsformands fritagelse for hvervet som formand er ikke reguleret i den kommunale styrelseslov.

Et udvalg kan dog fritage en formand fra sit hverv, hvis der foreligger en saglig begrundelse for det. Valg af ny formand skal ske ved flertalsvalg.

Det antages endvidere, at Kommunalbestyrelsen på begæring kan imødekomme en begæring om et medlems udtræden af udvalg for resten af funktionsperioden, såfremt Kommunalbestyrelsen skønner, at der er en rimelig grund hertil.

Hvis et medlem udtræder af et udvalg, skal den gruppe i Kommunalbestyrelsen, som har valgt det udtrædende medlem, udpege et nyt medlem af udvalget.

Hvis et medlem i løbet af Kommunalbestyrelsens funktionsperiode melder sig ud af sit parti, skal medlemmet ikke forlade sine poster.

ODDER
KOMMUNE